

Moje pojednání dokazuje známý fakt, že do překladu z angličtiny se pouští kdokoli, aniž k tomu má dobrou průpravu, a že knihám není věnována dostatečná redakční péče.

Carol Dwecková

Nastavení mysli

Nová psychologie úspěchu aneb naučte se využít svůj potenciál

PODLE anglického originálu (...) vydalo v edici Žádná velká věda nakladatelství Jan Melvil Publishing v Brně roku 2015

Překlad Jan Melvil

Odpovědná redaktorka ... Redakční spolupráce ... (dva lidé), Jazyková korektura ...

Tak jako u mnohých knih o osobnostním rozvoji je patrné, že knihu kdosi objevil, vytušil její komerční potenciál, rozhodl se ji vydat a zároveň, zjevně bez výrazných překladatelských zkušeností, ji i sám převedl do češtiny. A přestože jsou v tiráži uvedeni čtyři spolupracovníci, kteří mohli text vylepšit, je kniha stále plná neobratností, počínaje tiráží. Pokud na textu skutečně zapracovali další čtyři lidé, nabízí se otázka, jaký asi byl Melvilův překlad doopravdy.

Překlad není úplně zavrženíhodný, ale není ani pěkný. O knize hovořím jako o zástupci překladů tohoto druhu věcné literatury. Původní autorčin text také není moc pěkný, kniha je mnohomluvná, místo 300 stran by bylo možné shrnout její obsah do delšího článku. Dílo působí jako finanční a prestižní počin k zajištění kariérního postupu, a stejně působí i překlad.

Nacházíme zde typické chyby nezkušeného překladatele:

Chybná interpunkce

Chybná gramatika

Špatný slovosled – jádro výpovědi není na konci věty

Nevhodné mísení velmi spisovného a hovorového jazyka

Text někdy nedává smysl

Opakování stejných slov v jedné větě či blízko za sebou, nikoli však ze stylistických důvodů

Nezvládnutý vliv angličtiny: cítil bych se BEZCENNĚ (str. 16), můj život je TRISTNÍ (str. 16),

aby lidé mohli zlepšit své ŽIVOTY (str. 9 a opakovaně), FRUSTROVANÝ místo otrávený (str. 16),

Zavřel bych se do KOMORY (??? - asi Zavřel bych se v pokoji, v ložnici? Str. 17), cítit se

CHYTŘE (str. 17), Bylo ZNEPOKOJIVÉ (str. 38, lépe Znepokojovalo), Mohlo by být

MOTIVUJÍCÍ (str. 86, lépe Mohlo by motivovat)

Překladatel možná ani neumí dobře anglicky, protože nerozlišuje, kdy WHEN překládat KDYŽ a kdy AŽ

„Proč nezkusíme chodit víc ven?“ je typický překlad toho, co vždy zní Why don't we... . Ve skutečnosti se jedná o jeden z osmi možných způsobů, kterými angličtina vyjadřuje návrh. V češtině takto nenavrhujeme, spíš řekneme „Co kdybychom...“

„Nechal nás SVĚMU osudu (správně NAŠEMU, str. 44)

Někdy je překlad vysloveně nedbalý: Iciss Tillisová je ... 195 CM útočnice ženského týmu (str. 116)

Překlad na str. 13 cituje název díla slavného Francouze Alfreda Bineta z r. 1909 nikoli ve francouzštině, ale nesmyslně v angličtině, tak jak je uvedla Dwecková, a vinou tohoto posunu je špatně překládá do češtiny. Překladatele nenapadlo dohledat si původní název (velmi snadno na Wikipedii). Dwecková: Modern Ideas about Children – Melvil: Moderní PŘEDSTAVY o dětech.

Původní Binetův název: Les idées modernes sur les enfants překládám jako Moderní názory na děti.

Další chybný překlad z francouzštiny je na str. 161, zřejmě opět vlivem angličtiny: Tout comprendre c'est tout pardonner. Melvil: Chceme-li všechno pochopit, musíme všechno odpustit. Ve skutečnosti je význam (v tomto znění v češtině opakovaný desítky let) opačný: Všechno pochopit znamená všechno odpustit.

Překladatel by si neměl přespříliš věřit, a pokud ví, že není příliš vzdělaný, musí neustále ověřovat. Mimochodem, i toto rčení lze ve správném překladu nalézt na internetu.

Neobratnosti tohoto překladu by bylo možno citovat dál a dál.

Knihu jsem si tehdy koupila proto, že ji svého času v časopise Respekt velmi vychválil celkem známý, 38 letý novinář Ján Simkanič, který vystudoval ekonomii a překladatelství (!!!) na FF UK. Jako publicista přispíval do Literárních a Lidových novin. Tak co s tím?

Kateřina Brabcová, duben 2017